პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 43 (20084) პარასკევი, 19 თებერვალი, 1988 წელი. ◆ ფასი 3 კაპ.

გუშინ მოსკოვში მუშაობა დაამთავრა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა.

პლენუმზე სიტყვა — „რევოლუციურ გარდაქმნას — განახლების იდეოლოგია“ წარმოთქვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა მ. ს. გორბაჩოვმა.

საინფორმაციო ცნობა

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის შესახებ

1988 წლის 18 თებერვალს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე გრძელდებოდა განხილვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, ცენტრალური კომიტეტის მდივნის ი. კ. ლიგაჩოვის მოხსენებისა „საუუალო და უმაღლესი სკოლის გარდაქმნის მიმდინარეობა და პარტიის ამოცანები მისი განხორციელების საქმეში“.

კამათში გამოვიდნენ: ამხანაგები ბ. ი. მარჩუკი — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, ვ. ი. ზორკალცევი — სკკპ ტომსკის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი, ა. დ. ლიზიჩევი — საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის მთავარი პოლიტიკური სამმართველოს უფროსი, ე. მ. ჩეხარინი — რსფსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, კ. ს. დემირჩიანი — სომხეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, ს. ა. შალაევი — საკავშირო პროფსაბჭოს თავმჯდომარე, ზ. ი. ბოროვიკოვა — სკკპ კრასნოდარის მხარის კურგანინსკის რაიკომის პირველი მდივანი, ა. პ. დუმაჩოვი — სსრ კავშირის პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე.

პლენუმზე მრცელი სიტყვა წარმოთქვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა მ. ს. გორბაჩოვმა. სიტყვა პრესაში ქვეყნდება.

პლენუმმა განსახილველ საკითხზე მიიღო მრცელი დადგენილება, რომელიც პრესაში გამოქვეყნდება.

პლენუმმა ამხ. მ. ს. გორბაჩოვის გამოსვლის გამო მიიღო დადგენილება, რომელიც პრესაში გამოქვეყნდება.

პლენუმზე განიხილეს ორგანიზაციული საკითხები.

პლენუმმა აირჩია ამხ. ი. დ. მასლიუკოვი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატად.

პლენუმმა აირჩია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ამხ. ბ. პ. რაზუმოვსკი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატად.

პლენუმმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივნად აირჩია ამხ. ო. დ. ბაკლანოვი.

პლენუმმა ამხ. ბ. ნ. ელცინი გაათავისუფლა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატის მოვალეობისაგან.

პლენუმმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრობის კანდიდატობიდან წევრებად გადაიყვანა ამხანაგები ვ. ი. ბოლდინი — სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საერთო განყოფილების გამგე, ნ. ვ. ბელერტი — უაზახეთის სსრ ამანგელდის სახელობის საბჭოთა მეურნეობის მექანიზატორი, ვ. ი. მირონენკო — სრულიად საკავშირო ალკა ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი.

ამით სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა მუშაობა დაამთავრა.

რევოლუციურ გარდაქმნას — განახლების იდეოლოგია

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვის სიტყვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე 1988 წლის 18 თებერვალს

ამხანაგებო!

ჩვენი პლენუმი მიმდინარეობს გარდაქმნის პასუხსაგებ პერიოდში. საზოგადოებრივი ცხოვრების დემოკრატიზაცია, რადიკალური ეკონომიკური რეფორმა პარტიისაგან მოითხოვს მოქმედების საფფო პერსპექტივას. სწორედ ამთ ხელმძღვანელობს პოლიტბიურო, როცა ამუშავებს XIX პარტიულმ კონფერენციის კონცეფციას. მან უნდა განსაზღვროს ბევრი რამ პარტიის სტრატეგიულ მუშაობაში.

მაგრამ, რა პოზიციებიდანაც უნდა უფდგებოდეთ ჩვენი ეკონომიკის, კულტურის, სოციალური და სულიერი ცხოვრების განვითარების გზების განსაზღვრას, გადამწყვეტი ფაქტორი ადამიანი, მისი პოლიტიკური და ინტელექტუალური სახე, მისი ოსტატობა, მისი პატრიოტზმი და ინტერნაციონალიზმი, მისი შემოქმედების უნარი, მისი მოქალაქეობრივი პოზიცია და აქტიურობა.

არაფითარი ეჭვი არ არის: ყველაფერი, რაც ეხება სკოლას, განათლებასა და აღზრდას, პირდაპირ არის დაკავშირებული სოციალიზმის განვითარებასთან, გარდაქმნასთან. უფრო მეტიც, მისი უმნიშვნელოვანესი მიმართულებაა. შეგახსენებთ, რომ უკვე პირველ, რევოლუციის შემდგომ უძველეს წლებში ვ. ი. ლენინს ახალი საბჭოთა სკოლის მშენებლობა მიაჩნია პარტიის ერთ-ერთ უველაზე გადაუდებელ საქმედ. და ეს გასაგებია, რადგან სკოლაზე, ახალი ადამიანის სწავლებასა და აღზრდაზე იყო დამოკიდებული — სრულიად სოციალიზმის მომავალი.

ასე დგას საკითხი დღესაც, როცა ჩვენი საზოგადოება ახორციელებს რევოლუციურ გადასვლას თვისებრივად ახალ მდგომარეობაზე. მას სჭირდება განათლებული, მტკიცე, სოციალიზმის ერთგული, ამავე დროს, აქტიური, მაძიებელი მოქალაქე, რომელსაც შეეძლება ცხოვრება და მუშაობა დემოკრატიის, კოლექტივების სამეურნეო დამოუკიდებლობის პირობებში საკუთარი თავისა და ქვეყნისათვის მზრდი ეკონომიკური და სოციალური პასუხისმგებლობის ვითარებაში.

ასეთი ადამიანის შომზადებაში ყველა დონის საკოლო როლზე ილაპარაკეს ამხანაგმა ი. კ. ლიგაჩოვმა თავის მოხსენებაში, სხვა ამხანაგებმა თავიანთი გამოსვლებში, — და მე აღარ გავიმეორებ.

მაგრამ, თუ ჩვენ ასეთ დიდ მოთხოვნებს ვუყენებთ სკოლას, მაშინ ჩაოდენ მნიშვნელოვანი, ავტორიტეტიანი ფიგურა უნდა იყოს მასწავლებელი! რაოდენ დიდი ცოდნის მარაგი, პედაგოგური ნიჭი და ოსტატობა უნდა ჰქონდეს მას! აქ არის, ამხანაგებო, განათლების მთელი სისტემის გარდაქმნის „ძირითადი რგოლი“.

რა თქმა უნდა, გვჭირდება — და რაც შეიძლება მალე — განათლების ახალი ორგანიზაციაც, ახალი პროგრამებიც, სწავლების მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფაც, კომპიუტერებით ბინა აღჭურვაც. მაგრამ, თუ არ გვეყოლება ადამიანები, რომლებიც ცოდნას, გულსა და სულს არ იშურებენ ჩვენი შვილებისათვის, თუ არ გვეყოლება სამდგილი მასწავლებელი, ყოველივე ეს შეიძლება დარჩეს მხოლოდ ფორმალურ და ძირადღირებულ სიახლედ, ვერ იქცეს ცოცხალ საქმედ.

მასწავლებელი გარდაქმნის უმნიშვნელოვანესი მოქმედი პირია. თუ იგი მხარს დაგვიჭერს მტკიცედ, გონივრულად და მგზნებარედ, გარდაქმნაც შეიძენს ბევრ ახალ გულწრფელ მომხრესა და მებრძოლს, რეკონსტრუქციისა და სოციალისტური საქმის გამგრძელებელს! მაგრამ თუ ფორმალურად დგებეშენს მხარს, გულგრილი და ნეიტრალური დარჩება? ვინ იწინასწარმეტყველს, რა სოციალური უძრაობაა, რა უკუსვლა შეიძლება შემოგვიბრუნდეს ასეთი გულგრილობა?

რა თქმა უნდა, ყოველთვის გვაქვს თვით სიცოცხლის იმედი: დღეს იგი ლაპარაკობს გარდაქმნის ენით — სიმართლის, პატიოსანი, გულადღილი ენით, და ეს, ალბათ, არის კიდეც სუფთაესო სოციალური პედაგოგიკა. და მაინც — და ეს ბეჭედივითა — მომავლის იმედებს მნიშვნელოვანწილად ვუკავშირებთ ჩვენ სკოლის მუშაობას, მის საკუთარ გარდაქმნას, საბჭოთა მასწავლებლის პედაგოგიურ ნიჭსა და შემოქმედებითს ძიებას.

მასწავლებლისადმი დამოკიდებულება ჰიპოფეკვისაგან, გაბედულად, გაუბედურებლად და უყოყმანოდ უნდა შეიცვალოს. უნდა ავაცილოთ მას წერილმანი მეურვეობა, საეჭვო არ უნდა გავხადოთ მისი ძიებები და მიგნებები. განეტვირთოთ პედაგოგური ბრძოლისათვის უცხო მოვალეობებისაგან, მაქსიმალურად გავათვისუფლოთ იგი, რათა თავისი დრო და ძალები მოახმაროს მთავარ საქმეს. აღმოვფხვრათ ყველა დაბრკოლება და ბარიერი პედაგოგიკაში ნოვატორობის გზაზე, შეექმნათ ღირსეული მატერიალური პირობები მასწავლებლის შემოქმედებით შრომისათვის. ეს პარტიული და საბჭოთა ორგანოების ვალია.

მრავალეროვან საბჭოთა სკოლაში მუშაობენ შესანიშნავი ნოვატორი პედაგოგები, რომლებიც თავიანთ გზებს ეძებენ ბავშვთა სწავლებასა და აღზრდაში. მათი სახელები ცნობილია. და, რაც უფრო მეტი უმაღლესი კვალიფიკაციის ასეთი მასწავლებელი გვეყოლება, რაც უფრო ხშირად წარმოიქმნება თანამოაზრეთა თავისთავადი პედაგოგური კოლექტივები, მით უფრო სწრაფად გაითვისებენ ჩვენი სკოლა ტრენინგა და ფორმალიზმის, უძრაობის სულისკვეთებისაგან. ამით მოიგებენ ჩვენი შვილებიც, ჩვენი შვილიშვილებიც, მოიგებს რევოლუციური გარდაქმნის მთელი საქმეც.

მუშაობის მეორე უმნიშვნელოვანესი მიმართულებაა სკოლა და უმაღლესი სკოლის მატერიალური ბაზა. მხედველობაში მაქვს ყველა სახეობის განათლება და სწავლება, ყველა სახეობის სასწავლებლები. როგორც ჩანს, ჩვენ კვლავაც უნდა გამოვავლინოთ ყველგან — ცენტრიც და ადგილებზეც — განათლების ბაზის განვითარებისა და განმტკიცების დამატებითი შესაძლებლობანი. აქ ორი აზრი არა გვაქვს და არც შეიძლება გვქონდეს.

ჩვენმა პლენუმმა ფართო სახელმწიფოებრივი პოზიციებიდან განიხილა განათლების რეფორმის რეალიზაციის საკითხები. მთავარი ის არის, რომ მოვალენი ვართ სამეალო და უმაღესი სკოლის რეფორმა მივიყვანოთ ბოლომდე და ყველგან. ვერ შევურიგდებით დაყოვნებას, ადგილობრივ ღონისძიებებსა და რაღაც-რაღაცეებს ბოლომდე არ ამენ, უნდა ვიმოქმედოთ თანმიმდევრულად და მიზანდასახულად.

ამ ორ დღეში ჩვენ მეტად ნაყოფიერი დისკუსია გვქონდა. მან ერთხელ კიდევ ცხადყო, თუ რა ბევრი პრობლემა დაგროვდა, რა შეუბოვრად უნდა ვიმუშაოთ. საერთო გეზი აქ ნათელია: საბჭოთა სკოლა ახალ თვისებრივ დონეზე უნდა ავიყვანოთ. ამაში ერთი აზრისანი ვართ.

მაგრამ, ჩემი აზრით, სწორი არ იქნებოდა, ახლა, პლენუმზე, განგვესაზღვრა ყველა კონკრეტული გზა, რომლებთაც განათლების სისტემის განახლება წარიმართება. ეს ადვილი საქმე არ არის. აქ გადაწყვეტი სიტყვა უნდა თქვან ფართო საზოგადოებრიობამ და, უწინარეს ყოვლისა — სპეციალისტებმა: მასწავლებლებმა, პედაგოგებმა, მეცნიერებმა. დაე ჩვენი პლენუმის გადაწყვეტილებანი გახდეს პარტიის პოლიტიკური რეკომენდაცია მასწავლებლებისადმი, რომელიც ყველა მორიგი ყრილობისათვის ემზადება.

დაე ამაზე იფიქრონ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მუშაკებმაც. ეჭვი არ არის, რომ სწორედ ასეთი მდგომა იქნება გამსჭვალული დემოკრატიზაციის სულისკვეთებით. გარდაქმნის სულისკვეთებით.

ამხანაგებო! ჩემს გამოსვლაში მინდა შევეხო გარდაქმნის ზოგიერთ პრინციპულ იდეოლოგიურ ასპექტს. სახელდობრ კი: ჩვენ მიერ შესასრულებელ საქმეთა იდეოლოგიურ გარდატეხას, რადგან არაფერი არ ხორციელდება ადამიანის შეგნების მიღმა, არაფერი არ კეთდება უმისოდ.

მინდა აგრეთვე ვისაუბრებლო ამ შესაძლებლობით, რათა წინასწარი წესით დავაყენო ზოგიერთი საკითხი, რომლებიც უნდა გავიაზროთ და განვიხილოთ XIX საკავშირო პარტკონფერენციი ს წინ.

ახლა, როცა დავიწყეთ მიღებულ გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის ბრძოლის გადაწყვეტი ეტაპი, როცა პოლიტიკა ყოველდღიური პრაქტიკა ხდება, როცა გარდაქმნა გაიდა ფართო ასპარეზზე, იგი სულ უფრო ღრმად ეხება ათმილიონობით ადამიანის საარსებო ინტერესებს, მთელ საზოგადოებას. და კვლავ აქტუალური გახდა საკითხები, რომლებსაც, თითქოს, უკვე გავეცით პასუხი. ადამიანებს სურთ უკეთ ჩასუდგნენ საზოგადოებაში დაწყებულ ცვლილებათა აზრს, გიგიონ, რა აზრს გარდაქმნის არსი და დანიშნულება, რისკენ მიდგვართ, რა მიჯნებზე გასვლას ვესწრაფვით, როგორ გვესმის საზოგადოების ის ახალი თვისება, რომელიც გვინდა შევიძინოთ.

ასეთი სურვილი სავსებით ბუნებრივია: ჩვენ დაგიწყეთ საზოგადოებრივი ცხოვრების ფორმების გარდაქმნა, ვითვისებთ ახალს, უარს ვამბობთ არსებულ სტერეოტიპებზე. ცვლილებაა ეხება ადამიანთა შეგნებასა და ფსიქოლოგიას, მათს ინტერესებს, საზოგადოებაში, შრომის კოლექტივებში მდგომარეობას. ცოდვა გამბელილი სკობს — ბევრი კარგი ადამიანიც კი, წარსულში რომ თითქოს შეგვებული იყენენ დარღვევებსა და ნაკლოვანებებს, გაგულგრილდნენ მთოდამი და შეაჩერეს თავიანთი სოციალური აქტიურობა. ბევრი ერთბაშად ვერ ჩასწვდა დაწყებულ ცვლილებათა აზრს, ერთბაშად ვერ დაინახა, რომ გარდაქმნა ახალ მიზნებს სახავს ცხოვრებაში, რაზმავს თვით მათ, რომ იგი მთლიანად შეესაბამება მათს მატერიალურ და სულიერ ინტერესებს. გარდაქმნა განსაკუთრებით მოაკითხავს იმთ, ვინც ცხოვრობდა უზრუნველად, უსინდისოდ, ვინც ყუდად მუშაობდა. მე ადარაფერს ვამბობ კანონებსა და სოციალისტური სოზაგადოების ზნეობის აშკარა დარღვევებზე.

ასეთია, მე ვიტყოდი, რთული პოლიტიკური და იდეოლოგიური სიტუაცია, რომელშიც გვიხდება მოქმედება. პარტიის ხშირად უხდება, სრული ამ სიტყვის მნიშვნელობით, ბრძოლა გარდაქმნისათვის როგორც წარმოებაში, ისე სულიერ სფეროშიც. რა თქმა უნდა, ეს ბრძოლა ჩვენში არ იღებს კლასობრივი ანტაგონიზმების ფორმას. მაგრამ ჩვენ ვხედავთ, ამხანაგებო, რა მწვავედ მიმდინარეობს იგი.

ცხარე დისკუსიებია იმ დაბრკოლებათა გამო, რომლებსაც გარდაქმნა აწყდება, ადამიანებს აწუხებთ, რომ ნელა, ძნელად ხორციელდება სკკპ ცენტრალური კომიტეტის იანვრისა და ივნისის პლენუმების ნოვატორული გადაწყვეტილებანი. ათწლეულის მანძილზე პირველად რეალურად გვრძნობთ აზრთა სოციალისტურ პლურალიზმს. ესეც უჩვეულოა და ფასდება არაერთმნიშვნელოვნად, შესაწყალი, ვასაანალიზებელი და გასარკვევია. მაგრამ ყოველივე ამის მიღმა უნდა ვხედავდეთ მთავარს — ხალხს სულ უფრო მეტად უჭერს მხარს გარდაქმნის პოლიტიკას.

ჩვენ ვამბობთ, რომ მხარს ვუჭერთ და კვლავაც დავუჭერთ იმას, რასაც სარგებლობა მოაქვს სოციალიზმისთვის, კეთილდღეობურად უარყოფთ ყოველივეს ამას, რაც ვნებს ხალხს ინტერესებს. ვხედავთ, რომ ზოგიერთს აერია გონება: ხომ არ ვიმობთ სოციალიზმის პოზიციებს, განსაკუთრებით, როცა ენერგავთ მეურნეობრიობის, საზოგადოებრივი ცხოვრების ახალ, უჩვეულო ფორმებს, ხომ არ ვუწევთ რევიზიას თვით მარქსისტულ-ლენინურ მოძღვრებას? გასაკვირი არ არის, რომ უკვე გაჩნდნენ მარქსიზმ-ლენინიზმის „დამცველებიც“, სოციალიზმის მოაზრეები, რომლებიც ფიქრობენ ერთსაც და მეორესაც სფრობენ ექნებაო.

საიდან ნოდა ეს? რა არის ამგვარი შიშის მიზეზი? ვფიქრობ, საქმე ის არის, რომ თვით გარდაქმნა ზნიერად სხვადასხვანაირად ესმით. ზოგის აზრით, ეს კოსმეტიკური რემონტია, ფასადის შეღებვა, არსებული მექანიზმის თავისებური „ბამპოთვა“, რომელიც ძლიერძლიერობით, მაგრამ მუშაობს, ახლისგან კი, ვინ იცის, რა გამოვა. ზოგი მოითხოვს თვით სოციალიზმის სისტემის საფუძვლიან დეშრტაკეს, ბუს, რომლითაც ათეული წლების განმავლობაში მდიდიდა ხალხი, აცხადებს ყალბ ბაგდ, რომელსაც არსად არ მივყავართ, მთლიანად უარყოფენ სოციალიზმის ღირებულებებს, მათს ალტერნატივებს სესხულობენ ბურჟუაზიული ლიბერალიზმისა და ნაციონალიზმის არსენალიდან. ზოგი ტატაცებულია რადიკალური ფრაზეოლოგიით, მოგვიწოდებენ გადავსტეთ სოციალისტური განვითარების ეტაპებს და უგულებელყოფენ გარდაქმნის ლოგიკას.

ყოველივე ამაში, რასაც ვამბობ, არაფერი არ არის გაზეადებული, განგებ ვამწვავებენო

სწორედ წარსულისა და აწმყოს, განვითარების რეალური პერსპექტივის მეშვეობ ტენდენციების შესახებ მეცნიერული ცოდნით ყოველმხრივ შეიარაღებული პარტია უნდა ჩაუდგეს სათავეში საზოგადოებას. სოციალისტური შეგნების ფორმირების პროცესებს. სწორედ პარტიას შეუძლია და კიდეკიც უნდა გააშუქოს თეორიულად სოციალისტური მშენებლობის ახალი ეტაპი მთელი სიახლეთა განვალისწინებით, რომელიც ამაში გარდაქმნას შეაკავს. შეეარჩიოთ და მთელი საზოგადოება შეეიაიარდოთ ამით, რაც ნამდვილად ემსახურება სოციალიზმს, შეეესაბამება მისი განვითარების ინტერესებს, მივაკვალოთ სოციალისტური და არა რაღაც უცხო, „ნასესხები“ მიზნებისაკენ.

გარდაქმნის საჭიროებამდე მიგვიყვანა, რა თქმა უნდა უწინარეს ყოვლისა, მისწრაფებამ გადაეწყვიტოთ ყველაზე გადაუდებელი პრობლემები, რომლებიც განვლილი პერიოდის უძრაობითაა გამოწვეული. მაგრამ რაც უფრო ფართოდ მიმდინარეობს გარდაქმნა, მით უფრო გასაგები ხდება მისი უფრო ზოგადი არსი და ყოფნა-არყოფნის მნიშვნელობა სოციალიზმისათვის.

დღეს დამკვიდრდა გაგება, რომ გარდაქმნა საბჭოთა საზოგადოების განვითარების ობიექტურად საჭირო ეტაპია, რომლის არსი ახალ თვისებრივ მდგომარეობაზე მისი გადასვლა. ჩვენ უნდა უზრუნველყოთ რადიკალური ცვლილებანი საწარმოო ძალებსა და წარმოებითს ურთიერთობაში, საზოგადოებრივი და პოლიტიკური სტრუქტურების რეკონსტრუქციი ა. ბოლოს, საზოგადოების სულიერი, ინტელექტუალური პოტენციალის ზრდა. ჩვენ ვცდილობთ თანამედროვე პირობებში ავაკორძანოთ ახალი წყობილების ლენინური სახე, გავეწმინდოთ ი ი. დანაშრეკებისა და დეფორმაციებისაგან, განვთავისუფლდეთ ყოველივე ამისაგან, რაც ბორკავდა და საშუალებას არ აძლევდა საზოგადოებას მთლიანად გამოეყენებინა სოციალიზმის პოტენციალი. და მთავარია, სოციალისტურ საზოგადოებას მივანიჭოთ ახალი თვისება თანამედროვე მსოფლიოს ყველა რეალობის გათვალისწინებით.

სოციალიზმის არსი ის არის, რომ დამკვიდრდეს მშრომელთა ხელისუფლება, ადამიანის, მუშათა კლასის, მთელი ხალხის კეთილდღეობის პრიორიტეტი. საბოლოო ანგარიშით, სოციალიზმის აზოკანა ბოლო მოუღოს ადამიანის სოციალური განკერძოებას, რომელიც ახასიათებს ექსპლოატატორულ საზოგადოებას, — გაწყვროდეს ძალაუფლებისაგან, წარჩინების სპეციალებისაგან, თავისი შრომის შედეგების, სულიერი ღირებულებებისაგან.

ოქტომბრის რევოლუციამ დასდო ამ ისტორიული ამოცანის გადაწყვეტის გზა. შემობრუნებითი მნიშვნელობის პრინციპული ნაბიჯები იყო მშრომელთა ძალაუფლების დამყარება, წარმოების საშუალებათა კერძო საკუთრების გაუქმება, ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაციის ლიკვიდაცია. ეს სოციალიზმის ფუძემდებელი მონაპოვრებია.

მთელი სამოცდაათი წლის მანძილზე ჩვენი პარტია და ხალხი სოციალიზმის იდეებთ სულდგმულობდნენ და ამუშებენ მას. მაგრამ გარეშე და შინაური მიზეზების გამო ვერ შეეძლოთ სამმოდ სრულად განვეფორიცეცებინა ახალი საზოგადოებრივი წყობილების ლენინური პრინციპები. ამას სერიოზულად შეუშალა ხელი პიროვნების კულტმა, ოცდაათიან წლებში ჩამოყალიბებულმა მართვის მბრძანებლურ-ადმინისტრაციულმა სისტემამ, ბიეროკრატიულმა, დოგმატიკურმა და ვოლუნტარისტულმა დამახინჯებებმა, თვითნებობამ, სამოცდაათიანი წლების დამლეგსა და ოთხმოციანი წლების დამდგარ ეკონომიკურ ეკონომიკამ და შემაფერხებელმა მოვლენებმა, რომლებსაც მოდუნება მოყავეა. ეს მოვლენები და ისიც, რაც მათგან დარჩა და ჩვენ დრომდე მოაღწია, საბოლოოდ უნდა ჩაბარდეს წარსულს.

აქ არის პასუხი იმათდამიც, ვინც ეკვს გამოთქვამს — ხომ არ გადადგებეიეთ სოციალიზმს, საბჭოთა ადამიანების თაობათა მიერ ჩაყრილ მის ფუნდამენტურ საფფოებს. არა, სოციალიზმისაგან, მაქსიზმ-ლენინიზმისაგან, ყოველივე ამისაგან, რაც ხალხს მოგვაქვს ბედნიერება, ერთი ნაბიჯითაც არ გადადგებეეეია. მაგრამ მტკიცედ ვამბობთ უარს დოგმატიკურ, ბიეროკრატიულ და ვოლუნტარისტულ შემკვდრეობაზე, რადგან მას საერთო არაფერი არ აქვს არც მარქსიზმ-ლენინიზმთან, არც ნამდვილ სოციალიზმთან.

შემოქმედებითი მარქსიზმ-ლენინიზმი ყოველთვის ცოცხალი გაგნთიარებადი სინამდვილის ობიექტური, ღრმა მეცნიერული ანალიზია. „რიტიკული ანალიზი, რომელიც არაფერს არ აკვეკს ხურეს, არაფერს არ მალავს, არავითარი სიმარცილ არ ეშინია. მხოლოდ ასეთი ანალიზი უწყობს ხელს სოციალიზმს. არ არის და არც შეიძლება იყოს რაიმე შეზღუდვები ნამდვილად მეცნიერული ძიებისათვის. თეორიის საკითხები ვერავითარი დეკრეტებით ვერ გადაწყდება. საჭიროა მოაზროვნეთა თავისუფალი შეჯიბრება. ამით მხოლოდ მოიგებს ჩვენი საზოგადოებრივი აზრი, გამდავლდება მისი პრაგმატიკული ძალა, მაშასადამე, უნარი იყოს პარტიის პოლიტიკის შემეშველის სიმძიდო საფუძველი.

მარქსიზმ-ლენინიზმი საზოგადოებრივი განვითარების შეცნობისადმი, კომუნისტური შეხედულობის პრაქტიკისადმი პარტიული მოდგომის მეცნიერული ბაზაა. მიდგომისა, რომელსაც შინგანაგდ ახასიათებს მიზნების ჰუმანიზმი შემოქმედებითი საწყისი, ობიექტურობა და პატიოსნება სინამდვილის შეფასებში, საკუთარი თავისადმი დიდი მომთხოვნელობა და თვითკრიტიკულობა. ჩვენ გვიდგა ნამდვილად შეეფსწავლოთ, გავიაზროთ ჩვენი მიღწევები და დაგროვილი პრობლემები და გამოვეტანთ დასკვნები საბჭოთა საზოგადოების გარდაქმნისა და განახლების პირობებში მუშაობისათვის. სწორედ ამ მიზეზით ასე გულმოდგინედ მოვამზადეთ თვალს საბჭოთა წარსულს, სწორედ ამიტომ ასე ვგმობ ულებს ისტორიის საკითხები.

რა გვაქვს მხედველობაში, როცა ვლაპარაკობთ პარტიისა და საბჭოთა საზოგადოების ნამდვილი, ობიექტური ისტორიის შეემნაზე? ეს საკითხი როდი ამოწურება იმით, რომ მხოლოდ დავასაბუთებელი ესა თუ ის პიროვნებანი, ეკრეულად დავიფასოთ ისინი, ვინც დაუმსახურებლად იყო დავიწყებული, თუმცა ეს ამ უდიდესი მუშაობის მნიშვნელოვანი, განუყოფელი, მე ვიტყოდი, ადამიანური ნაწილია. საკითხი ის არის, რომ დავწეროთ ალალ-მართალი და სრული ისტორია, რომელიც ხალხს ცხოვრებისა და ბრძოლის ისტორია იქნება. ეს არის ისტორიული კვლევის მარქსისტულ-ლენინური მეთოდოლოგიის ძირითადი საკითხი.

და თუ ამ მეთოდოლოგიით ვიხელმძღვანელებთ, მკაფიოდ უნდა ეანვეთნო, თუ როგორ ვცხოვრობდეთ, როგორ ვშრომობდეთ, რისი სწეროდა მოღონისძიებ ადამიანს, როგორ უკავშირდებოდა ერთმანეთს გამარჯვებანი და წარუმატებლობანი, ალმოჩენები და შეცდომებიანი, ნათელი და ტრაგიკული, მასების რევოლუციური ენთუზიაზმი და სოციალისტური კანონიერების დარღვევები, ზოგჯერ კი დანაშაულიც. სწორედ ეს იქნება მეცნიერული, მატერიალისტური შეხედულება ისტორიაზე, როგორც ხალხის მასების საქმიანობის შედეგზე. სწორედ ეს იქნება მისი დიალექტიკური გაგება, რომლისთვისაც უცხოა ცალმხრივობა, და რომელიც ისტორიას განიხილავს მთელი მრავალმხრივობით, სირთულითა და წინააღმდეგობრიობით, ცალკეულ მხარეთა ჰიპერტროფირებული წარმოჩენის გარეშე.

საზოგადოების ისტორიის ანალიზისადმი მარქსისტულ-ლენინური მიდგომა გულისხმობს აზრის შეუბოვარ, დაძაბულ და კრიტიკულ მუშაობას. ეს მოითხოვს დროს, ნიჭსა და პასუხისმგებლობას. შეიძლება გვეუბოთ საზოგადოებრიობას მოუთმენლობა, სურვილი, რაც შეიძლება მალე გადაველოს თვალი ჩვენი წარსულის დახურულ ფურცლებს. და მაინც, ეს ვერ გაამართლებს განუსწავლ გამოსვლებს, რიმე ანრარებას შეფასებებში, რომელსაც შეიძლება მოჰყვეს მხოლოდ ზერელე დასკვნები, რომლებიც ვერ ასახავს მიმდინარე პროცესების მთელ სირთულეს. შეუწყარებელია, რომა ნამდვილად მეცნიერული გამოკვლევების ნაცვლად ფართო საზოგადოებრიობას მიეგდებენ კონიუნქტურულ ნახელავს, რომელიც უფრო ბაუნდოვანებს, ვიდრე შუქს ჰფენს ჭეშმარიტებას. ჩვენ თავიდან უნდა ავიცილოთ ეს.

ცენტრალურ კომიტეტში, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა რედაქციებში მოდის ბევრი წერილი ადამიანებისაგან, რომელებსაც აწუხებთ ჩვენი ისტორიის ცალმხრივი, სუბიექტივისტური შეფასებები, რომლებიც უკანასკნელ ხანს გამოჩნდა. ნახევარი საუუნის წინანდელ მოვლენებზე ადამიანები წერენ ცხარედ და მგზნებარედ, როგორც დღევანდელ პრობლემებზე, და ეს არც არის გასაკვირი. სკმე ეხება ჩვენთვის ყველაზე მთავარს — დამოკიდებულებას სოციალიზმისადმი, სოციალიზმის გაკეთას, იმას, თუ როგორ მოხდა, რომ ხალხს გრძნოულ მიღწევებთან ერთად შეესძლებელი გახდა დანაშაულობანი მის წინააღმდეგ.

რა შეიძლება ითქვას ყველა ჩვენანისათვის ამ ძნელ საკითხზე? უნდა ვასხვავებდეთ სოციალიზმის არსებით გამოვლინებებს მისი დეფორმაციებისაგან, იმსაგან, რაც ობიექტური მიზეზებით არის განპირობებული, იმისაგან, რაც სუბიექტურმა ფაქტორმა წარმოშვა. ჩვენდა სამწუხაროდ, ამ პოზიციებიდან ჩვენი ისტორიის დასაბუთებული კვლევა ბოლომდე არ

(გაგრძელება 30-ე გვ.)

რევოლუციურ გარდაქმნას—განახლების იდეოლოგია

(გაგრძელება)

განხორციელებულა ერთბაშად სკკპ XX ყრილობის შემდეგ. შემდგომში ცდილობდნენ ამ ძნელი საკითხებისათვის საერთოდ გვერდი აეარათ. მაგრამ იდეურ ცხოვრებაში სიცარიელე არ არსებობს. იგი ივსებოდა ან პრიმიტიული მითებით, ან საერთოდ უცხო იდეოლოგიით. დღეს მთავარია შევქმნათ შვედი, ობეიტური მუშაობის პირობები, უზრუნველყოთ ამ მუშაობის საყარონა, რომელიც, ყველაფერთან ერთად, ხელს უწყობს თვით ხალხის აქტიურ მონაწილეობას ჩვენი ისტორიის საკითხების განხილვაში, და მაშასადამე — მის აღზრდას, მისთვის სწორი ისტორიული შეგნების ჩამოყალიბებას.

ამხანაგებო, მინდა ერთხელ კიდევ ხაზგასმით აღვნიშნო, რომ ჩვენი ისტორიის შესწავლა მარტო წარსულისადმი ინტერესით არ არის ხაკარნახეი. იგი საარსებო საჭიროებაა დღევანდელი მუშაობისათვის, გარდაქმნის ამოცანების გადაწყვეტისათვის. ჩვენ გამოვიცხადეთ ლოზუნგი: „მეტი სოციალიზმი!“ — და უნდა გავიოქვათ, თუ რა ღირებულებები და პრინციპები უნდა ჩაითვალოს. დღეს ნამდვილად სოციალისტურ ღირებულებებად და პრინციპებად.

სოციალიზმი განახლების ახალ ისტორიულ მიჯნებზე გავიდა. მაშასადამე, ახლოება ყველაფერი, პრაქტიკაც და თეორიაც. ეკონომიკურად ეს ნიშნავს სოციალ-ეკონომიური და სულიერი განვითარების შედეგიც, და „უარყოფის უარყოფის“ თვისებური ფაზაც, როცა ჩვენ ვთავისუფლდებით ყოველივე ძველისაგან, რაც მუხრუჭად გადაიქცა. გარდაქმნა, თუ ავიღეთ მის სულიერ საწყაოს, — ეს არის ერთ-ერთი გადამწყვეტი ცდა სრულად აღვადგინოთ ყველას თვალში სოციალისტურ ღირებულებათა უდიდესი მნიშვნელობა, რომელთაგან მთავარია ორიენტაცია მშრომელ ადამიანზე. სოციალიზმის ღირებულებებსა და იდეალებს უნდა მოვაღიოთ ბიოეროკატიზმის ეკონომიკა, გაეწმინდოთ იგი ყოველივე არადამიანურისაგან, რითაც ცდილობდნენ მათს შეეცვლა, გამოვათავისუფლთ ადამიანის საუკეთესო, შემოქმედებითი ძალები, უზრუნველყოთ პიროვნების სულიერი აყვავება.

გარდაქმნა საზოგადოებას სთავაზობს იდეებს, რომლებსაც შეუძლია ნამდვილად გაიერთიანოს, დარაზმოს ადამიანები არა როგორც პარადისოვის სწორების გზით, არამედ ადამიანის შესაძლებლობების, მისწრაფებების, ინტერესების, უნარის მრავალფეროვნების საფუძველზე. გარდაქმნას ასაზრდოებს თითოეული ადამიანის ცოდნა, გონება და გამოცდილება, ხალეკეთსო ადამიანური თვისებები. იგი სახავს მაქსიმალურ შესაძლებლობებს ცხოვრების, საზოგადოებრივ გარდაქმნებში მონაწილეობის პირადი გამიდილებით ადამიანთა აღზრდისათვის, და არა მარტო სახავს. იგი მოთხოვს, რომ ეს შესაძლებლობები გამოიყენებოდეს რეალურად, ნამდვილად. ეს არის, საკუთრივ, გარდაქმნის არსი.

როგორ მიდის ახლა საქმე მისი ამ მთავარი მიმართულებით? ადამიანები სწავლობენ პრაქტიკულ ეკონომიკას, სწავლობენ დემოკრატიას, საკარობას. სწავლობენ არა ბასეიერად, არამედ რეალურად მონაწილეობენ მეურნეობრობის ყველა მეთოდების ათვისებაში. პარტიულ ორგანებში, დისპუსიებისა და ძალობანეი ინფორმაციის საუოლებებში ახრთა შეტაკების მეშვეობით, საკუთარი პრაქტიკით დადასიები ერკვევინა, რა არის გარდაქმნა, რა მოქმედებას მოითხოვს იგი მთელ „იმ კონკრეტულ პირობებში, რომლებშიც ისინი ცხოვრობენ და შრომობენ.

თვით ცხოვრება მუდამ აყენებს ადამიანს არჩევნის წინაშე. რა ფორმები აირჩიოს, როგორ მოაწყოს ბრიგადის, საამქროს, საწარმოს მთელი კოლექტივის მუშაობა? როგორ ანაზაღაუროს შრომა, ვინ აირჩიოს ხელმძღვანელად, ვის და რა ანდოს? როგორ ააგოს ურთიერთობა მომიჯნავეებთან? როგორ მოეკიდოს ახალ მოვლენებს სოციალისტურ ცხოვრებაში, ეკონომიკურ ცხოვრებაში? ან ხელმძღვანელობაში? ან ყველ მოვლენებს, რომელთა უნეკეული წახნაგები დღეს ასე გამოიკვეთა? ასეთი კითხეი ბევრია, და ისინი ყოველდღიურად წამოიჭრება ადამიანს. დღეს არჩევის აუცილებლობა ადევიძს ადამიანის, მისი მსჯელობისა და ქცევის აქტიურობას, დამოუკიდებლობას. თუმცა ეს ჯერ კიდევ ბევრი რამ არის სადავო, დახაზვეი. მაგრამ ჯანსაღი საფუძველი, საპირბრალტო საკითხების სამართლიანი გადაწყვეტა, ნორმალური, სოციალიზმის პრინციპების შესაბამისი ყოველდღიური ცხოვრება თავისას ნიშნავს.

მთავარია, ამხანაგებო, დემოკრატიზაცია. ეს არის გარდაქმნის მიზნების მიღწევის გადამწყვეტი საშუალება. დემოკრატიზაცია შეესაბამება სოციალიზმის ლენინური კონცეფციის თვით არსს. იგი საშუალებას აძლევს ჩვენს საზოგადოებას მიაღწიოს იმ იდეალებს, რომელთა გულისთვისაც მოხდა ოქტომბრის რევოლუცია. საკირო, რომ მთელ პარტიას ნათლად ესმოდეს ის, რომ მხოლოდ დემოკრატიულის მეშვეობით შეიძლება სრულად მოვაქციოთ ადამიანის ფაქტორი საზოგადოების ცხოვრების ყველა მხარის ღრმა გარდაქმნებში, მართვისა და თვითმმართველობის რეალურ პროცესებში. მხოლოდ დემოკრატიზაციისა და საკარობის მეშვეობით შეგვიძლია ბოლო მთელოო ღრმად ჭესგადგმულ ამათის და მძლავრი იმპულსი მივცეთ მშრომელთა სოციალურ-პოლიტიკურ აქტიურობას. მხოლოდ საზოგადოების ყველა სამმეხრი მათი დაინტერესებული და შეგნებული მონაწილეობის მეშვეობით არის შესაძლებელი, სოციალიზმის ჰუმანისტური მიზნების რეალიზაცია.

ახლა ღრმად გავქეს შეგნებული, როიოეს ბევრი დაკარგეთ წარსულში, ბოლომდე ვერ ავითვისეთ — ვერც თეორიულად, მით უმეტეს პრაქტიკულად — იმ ლენინეური იდეების, ჩანაფიქრებისა და პრაქტიკული რეკომენდაციების მთელი საყოველთაო, რომლებიც ეხება საბჭოთა სოციალისტურ დემოკრატიას. ამას, ამხანაგებო, ბაზი უნდა გაეუსვამ. იმიტომ რომ დღეს ეროვნული ეკონომიკა, ეროვნული ეკონომიკა, ეროვნული ეკონომიკა — ეს ერთ-ერთი ბაზისია, ეს ერთ-ერთი ბაზისია, ეს ერთ-ერთი ბაზისია,

რევოლუციურ გარდაქმნას—განახლების იდეოლოგია

ეროვნული ბიბლიოთეკა

(დასასრული)

ადრის მისწრაფება, რომ სურსათით უზრუნველყოფის საკითხები გადაწყვიტონ ცენტრისადმი სულ ახალ-ახალი თხოვნის გზით.

რა არის აქ მთავარი?

უნდა შევწყვიტოთ ადმინისტრირება, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობებისათვის გრანგების მიცემა. საჭიროა ფართო გზა გავუხსნათ აგრარული სექტორის მძრომელთა ინიციატივას, გვრგალად საქმიანობას, აქტიურად გამოვიყენოთ შრომის ორგანიზაციისა და ანაზღაურების ყველა ეფექტიანი ფორმა — კოლექტიური, საოჯახო, ოჯახური ფორმა კოლმეურნეობისა და საბჭოთა მეურნეობების შიგნით, ფერმეთა ახალი მიდგომა რაიონული აგროსამეურნეოო გაერთიანების ფარგლებში.

სანიაო მეფეხლობისა და სოციალური სფეროს განვითარების ზოგიერთი საკითხის შესახებ. როგორც იცით, ამ საქმეში მდგომი ამოცანების დაჩარეული ფაფეკეტების ლონისძიებები მიღებული და ზორიელდება. მუშობის პირველი შედეგები ასეთია: 1987 წელს დაფინანსების ყველა წყაროს ხარჯზე აშენდა დაახლოებით 130 მილიონი კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი, რაც თითქმის 2,5 მილიონი კვადრატული მეტრით აღემატება დაგეგმილს და 10 მილიონი კვადრატული მეტრით სჭარბობს 1986 წლის შედეგებს. ეს მეტია, ვიდრე ნებისმიერ წინა წელს. მარტო ზარაშენ ზოგადსაგანმანათლებელო სკოლების საექსპლოატაციოდ გადაეცა ვინაიდან 18 პროკენტით, სკოლამდელი დაწესებულებებისა — 7 პროკენტით, პროფტექნიკური საწყვალმლებისა — 61 პროკენტით, პოლიკლინიკებისა — 17 პროკენტით, კლუბებისა და კულტურის სახლებისა — 36 პროკენტით.

მე უკვე მილაპარაკა ყაზახეთის რესპუბლიკის ბინათმშენებლობაში ძიებებსა და მიგნებებზე. კარგად იმუშავეს ყაზახეთის მშენებლებმა ზარაშენ. წლიური პროგრამა მთელ ოქტომბრის 70 წლისთავისათვის შეასრულეს. ამის შედეგად ბინა მიიღო რიგში მდგომმა ყოველმა მეხუთე ოჯახმა. ასეთი წარმატებანი რეალურს ხდის ახალი ამოცანის გადაწყვეტას — 1991 წლისათვის რესპუბლიკის უზრუნველყოფას, რომლებიც აღრიცხვაზე აიყვანეს 1987 წლის დადგენილებით.

სოციალური სფეროს განვითარებისათვის მრავალპლანიანი მუშაობა წარმოებს ესტონეთში. აქ წლითიწლითი სტაბილურად ასრულებენ დასახულ გეგმებს, მიღწეულია ქვეყანაში ბინით უზრუნველყოფის ყველაზე მაღალი დონე, რასაც დიდად ეწყობს ხელს მოსახლეობის სახსრების უნარიანი გამოყენება. გეგმაზომიერად წყდება მეორე დიდმნშვნელოვანი ამოცანაც, კერძოდ, ის, რომ სოფლად ყოველ მეურნეობაში ჰქონდეთ სკოლა, სბავშვო ბაღი, კლუბი, სასადილო, ამასთან აშენონ ისინი დროულად და ხარისხიანად. განსაკუთრებით მინდა ხაზი გავუსვა ამასა, რომ ესტონელ მშენებელთა წარმატებები საკუთარი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის უპირატეს განვითარებას ემყარება.

ცენტრალური კომიტეტის ივნისის პლენუმზე, როგორც გახსოვთ, ბევრი რუსპუბლიკისა და ოლქის ხელმძღვანელი გააკრიტიკეს ბინათმშენებლობაში ჩამორჩენილობისათვის. ასეთი მოკლენები დღესაც გვხვდება. ნელა მიმდინარეობს საბინაო და სოციალური მშენებლობა ტაჯიკეთში, რუსეთის ფედერაციის ძალე რიგ რეგიონებში, განსაკუთრებით გორკის, ნოვოსიბირსკის, პენზის, რიაზანის, ჩიტის ოლქებში და დაღესტანში.

რა ხდება? რა არის ჩამორჩენის მთავარი მიზეზები? თუ მხედველობაში მივიღებთ, რომ საწყისი პირობები პრაქტიკულად ყველას ერთნაირი აქვს, მაშინ პასუხი ამ კითხვაზე, უწინარეს ყოვლისა, უნდა ვეძებოთ ძველი ავადმყოფობის რეციდივებში, იმაში, რომ ეკონომიკის შორდება სიტყვა და საქმე. ყველგან მუშაობდა გვარიანი პროგრამები, მაგრამ ყველანაირი ამოცანაც, კერძოდ, ის, რომ სოფლად ყოველ მეურნეობაში ქმედითი დემოკრატიული კონტროლი, შემუშავდა შესაბამისი სამართლებრივი პროცედურები, რომლებიც სერიოზულად შეამცირებენ, ანდა სულაც გააქარწყლებენ შემთხვევითობის ელემენტს უმნიშვნელოვანეს პოლიტიკური, სახელმწიფო საკითხების გადაწყვეტაში, გამორიცხავენ სუბიექტივიზმის შესაძლებლობას ჩვენი პოლიტიკური სისტემის ყველა „სართულზე". უნდა მივიღწიოთ იმას, რომ პრინციპად გადაწყვეტილებები ხალხს აქტიური მონაწილეობით მუშავდებოდეს და მიიღებოდეს. სწორედ ეს შეესაბამება ჩვენს სოციალისტურ დემოკრატიას.

უწინარეს ყოვლისა საქმე უნდა ეხებოდეს ჩვენი საზოგადოების პოლიტიკური სისტემის ღერძის, მისი სახელმწიფოებრივი განსახიერების — საბჭოების როლის კარდინალურ შეცვლას. სწორედ ამ საქმეზე ვმუშაობ ბოლო ორ-სამ თვეს. ეს ფაქტები ყველგან უნდა გამოქვეყნდეს საჯაროდ, ხოლო დიდმნშვნელოვანი სოციალური პროგრამის ჩაფუშვაში ბრალეულნმა პასუხი აგონ შრომელთა წინაშე.

სეროიზულ შეშფოთებას იწვევს საქმის ვითარება საქონლის წარმოებასა და მოსაზღვლიანობის მომსახურების გაწევაში. სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოების განვითარების დაჩქარების ღონისძიებებს გარკვეული შედეგები მოაქვს. ბოლო ორ წელიწადში ხალხისათვის საჭირო სამეურნეო საქონლის წარმოება 16,5 მილიარდი მანეთით, ანუ 9,4 პროცენტით გაიზარდა, აქედან მსუბუქ მრეწველობაში — 3,3 მილიარდი მანეთით, ანუ 4 პროცენტით. და მაინც მდგომარეობა საშიშმარტალო ბაზარზე კვლავ დაძაბულია, მოსახლეობის გადახდისუნარიანი მოთხოვნილება არ ემაყოფილება. შარშან მრეწველობამ გამოუშვა 3,6 მილიარდ მანეთისაზე ნაკლები ხალხისათვის საჭირო ნაწარმი, ვიდრე გეგმით იყო გათვალისწინებული. ამასთან გეგმას პროდუქციისა დიდი რაოდენობით დაალეს საკვებრო სამინისტროების საწარმოებმა. ეს განსაკუთრებით ითქმის თანამედროვე ტექნიკური დონის ნაწარმზე, რომელიც მოსახლეობის გადიდებულ მოთხოვნილ სარგებლობს. პრაქტიკულად არ მომხდარა საგრძნობი ძვრები ეკონომიკის ინფრასტრუქტურის ეფექტიანობის ამაღლებაში. ეს ეხება ენერგეტიკას, ტრანსპორტს, ნავსადგურებს, ინფორმაციულ-ტექნიკური ბაზა.

ქვეყნის ეკონომიკის მართვის ძირეულ გარდაქმნას, დარგობრივი სამინისტროებისგან პასუხისმგებლობის მოეხსნილად სწორედ რესპუბლიკებში, მხარეებსა და ოლქებში გადაეაქეს საქონელსა და მომსახურებაზე ხალხის მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებისათვის, მოსახლეობის ფულად შემოსავლისა და გასავლის ბალანსიზორების უზრუნველყოფისათვის პრაქტიკული მუშაობის სიმძიმის ცენტრი. ცდებმა, რომ ყველანაირი საბაბი ალბათ აარიდონ თავი ამ საარსებო მნიშვნელობის პრობლემათა გადაჭრაში მონაწილეობას, მწვავე შეფასება უნდა მიიღოს.

ეტყობა, უნდა ჩაეფიქრდეთ ასეთ საკითხსაც: რამდენად სრულყოფილია ჩვენ მიერ მიღებული სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოების გადიდებაში შრომითი კოლექტივების და დარგების ტარიფლერების ეკონომიკური მექანიზმი? ბევრ უმეტესს, რომ მარტო ადმინისტრირების მეთოდი ბევრ საკონლია და მოსახურების რაოდენობისა და ხარისხის ბრძოლების ფაფეკეტი ცდები დღემდე ნაკლებფექტიანი იყო. ჩვენ არ უნდა გვეშინოდეს აქ დაშვებული შეცდომების აღიარებისა. პირიქით, რაც უფრო მალე შეგნშნავთ და გამოვასწორებთ მათ, მით უკეთესი, უფრო სწრაფ უკეთგებს მივიღებთ. მხოლოდ ერთი მოთხოვნა უნდა რჩებოდეს უცვლელი: პრობლემებს უნდა ვწყვეტდეთ სწრაფად, არ ვაკეთებდეთ ამ საქმეს.

ეჭნე, სიტყვის ამ ნაწილის მოსმენის შემდეგ, ვინმეს დაეშალოს კითხვა: კი მაგრამ, კაცმა რომ თქვას, რა დამოკიდებულება აქვს ამას გარდაქმნის იდეოლოგიურ ასპექტებთან? მე ვფიქრობ, კაცშირი აკ პირდაპირია — იმაზე, თუ როგორ გადაწყდება ეს ამოცანები, ბევრად არის დამოკიდებული ჩვენი ადამიანების გუნდაბა-განწყობილება და შეგნება, საქმისადმი, პირველი პოლიტიკისადმი, გარდაქმნისადმი მათი დამოკიდებულება.

ამხანაგებო! ჩვენი ეკონომიკური რეფორმა, დემოკრატიზაციისა და საკარიოლის პროცესების განვითარება, სოლიერ-ზნეობრივი სფერის განახლება, ანუ ყველაფერი, რასაც რევოლუციური გარდაქმნის ცნებას ეუკავშირებთ, — ეს ყველაფერი ერთი ჯაჭვის რგოლებია. ისინი მჭიდროდ ურთიერთდაკავშირებული და ურთიერთდამოკიდებული არიან, მოითხოვენ იმას, რომ, როცა გარდაქმნას დავიწყებთ ერთ მთგანში, განვაგრძოთ მეორეშიც.

ამიტომ ზაუნებთ ზუნებრივად, მე ვიტყოდი, ლოგიკურად მივუთანლოგდით ახლა ჩვენი პოლიტიკური სისტემის გარდაქმნის აუცილებლობას. საქმე, რა თქმა უნდა. მოქმედი სისტემის შეცვლას კი არ ეხება, არამედ იმას, რომ შეგძლოთ ხა ოფიციალურ-პოლიტიკური ტაბულარობა, დაამყაროფილონ მრავალფეროვანი ინტერესები, გამოუმეორონ მოქალაქეებს საზოგადოებრივი თვითმმართველობის ჩვეულები.

ეფიქრობ, საჭიროა ამოცანად დავისახოთ, რომ ძირეული რგოლებისათვის ცენტრალური ორგანოების უფლებამოსილებათა ნაწილის გადაცემის საფუძველზე საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში დაკმაყოფილ ფასიან ფუნქციონერთა მოძალება, ზედმეტი ორგანიზებულობა და ბიუროკრატიზმი, გავაოთავისუფლოთ ძირეული რგოლები ისისაგან, რომ ყოველ ნაბიჯს უთანხმებდნენ ზემდგომ ამარატს.

იგრძნობა, რომ საჭიროა განვითარდეს საზოგადოებრივ სტრუქტურათა სისტემა, შეიქმნას მთელი რიგი საზოგადოებრივი ფორმირებანი, რომლებიც გაიერთიანებენ სხვადასხვა სოციალური, პროფესიული და სხვა ინტერესების მქონე ადამიანებს. როგორც ჩანს, ეიოს გავაფართოოთ ამ საკითხთა წრე, რომლებსაც სახელმწიფო ორგანოები გადაწყვეტენ მხოლოდ საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მონაწილეობით.

სოციალისტური დემოკრატიზმი — ეს არის სოციალური, პოლიტიკური ცხოვრების ფორმთა მრავალფეროვნება, ბუნებრივია, ჩვენი სოციალისტური პრინციპებისა და ღირებულებების ბაზაზე. ეს იდეა უნდა დაედოს საფუძვლად, რომლებიც, ჩვენი აზრით, უნდა შეიმეტაოს პარტიულმა კონფერენციამ.

ეს ეხება ეროვნული ურთიერთობის, ეროვნულ სახელმწიფოებრივ მშენებლობის საკითხსაც. დღეს ჩვენ ელაპარაკობთ ქვეყნის ყველა ეროსა და ეროვნების ეროვნული თვითშეგნების ზრდაზე, ეროვნული გრძნობების გამოვლენაზე (რაც ხშირად დეფორმირებული სახით ვლინდება). ეს ცოცხალი საკითხეია, და ისინი უნდა ვადაწყდეს. უნდა ვიფიქროთ რესპუბლიკათა ურთიერთობის შემდგომი განვითარების ფორმებზეც. ეს ეხება ეფედერალურ ურთიერთობებს, ეროვნულ ავტონომიებს, ეროვნულ-ტერიტორიულ ერთეულებს, ადგილობრივ ადმინისტრაციებს, ეროვნულ ენებს, ეროვნულ ენებზე ინფორმაციის მიღებას, ეროვნული ენების ფუნქციებს. ახლა გარდაქმნის, დემოკრატიზაციის პირობებში სრულად უნდა აღორძინდეს ლენინის მოძღვრება სოციალისტურ ეროვნულ ურთიერთობათა ლენინურ ნორმებზე. ეს ეხება ეროვნული ურთიერთობის ფორმებსა, ეროვნული ენების ფუნქციებსა, ეროვნული ენების ფუნქციონირებასა, ეროვნული ენების ფუნქციონირებასა, ეროვნული ენების ფუნქციონირებას

უცხოეთი

საკვლევი იუწყება
18 თებერვალი

◆ აშშ

მინისტრი მოუწოდებს

ვაშინგტონი. ნიდერლანდის თავდაცვის მინისტრმა ვ. ვან დეელენმა, რომელიც გამოვიდა აქ სტრატეგიულ და საერთაშორისო გამოკვლევათა ცენტრში, მოუწოდა ამერიკის შეერთებული შტატების სენატს რაც შეიძლება სწრაფად მოახდინოს საშუალო და ნაკლები სიმორის რაკეტების შესახებ ხელშეკრულების რატიფიკაცია. მინისტრმა ამ ხელშეკრულების დადებას 1987 წლის აგვისტოში მნიშვნელოვანი პოლიტიკური მოვლენა უწოდა და თქვა, რომ მისი განხორციელება მნიშვნელოვანი შემობრუნება იქნება ეკონომის უმიზნოების დარგში, გაიაფმოგესებს ლიმოსავლეთისა და დასავლეთის ურთიერთობას.

◆ ანგოლა

ტერორისტები შეუპყრეს

ლუანდა. ანგოლის განთავისუფლების სახალხო შეიარაღებულმა ძალებმა "უკუაგდეს ქალაქ კვიტო-კვანავალეხაგან სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის რეგულარული არმიისა და მათი მარიონეტების უნტის ტერორისტული დაჯგუფების წევრების ნაწილები, რომლებმაც გასულ კვირას კვლავ სცადეს ხელი ეგდოთ ეს მნიშვნელოვანი სტრატეგიული პუნქტი კვანდო-კუბანგოს პროვინციაში ქვეყნის სამხრეთ ნაწილში.

როგორც ანგოლის თავდაცვის სამინისტროს გამოაცხადა, რამდენიმე დღის მანძილზე მიმდინარე გაფთრებული ბრძოლების შედეგად რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების ქვეგანაყოფებმა მოსპეს მტრის 60-ზე მეტი ჯარისკაცი და ოფიცერი, აგრეთვე უნტის ბანდიტები, ჩამოაგდეს 2 სამხრეთ აფრიკული თვითმფრინავი, მწყობრიდან გამოიყვანეს მოწინააღმდეგის 15 ჯავშნოსანი მანქანა და 8 ტანკი.

◆ სამხრეთ კორეა

ოპოზიციური პარტიები ვერ შეთანხმდნენ

ტოკიო. სამხრეთ კორეის ორმა წამყვანმა ოპოზიციურმა პარტიამ — გაერთიანების მომხრე დემოკრატიულმა პარტიამ და მშვიდობისა და დემოკრატიის პარტიამ აღიარეს, რომ წარუმატებელი იყო ცდები — შეთანხმებულიყვნენ ორგანიზაციული შერწყმის თაობაზე. მასზე ლაპარაკობდნენ როგორც თითქმის მომხდარ ფაქტზე გაერთიანების მომხრე დემოკრატიული პარტიის თავმჯდომარის კიმ ენ სამის გადადგომის შემდეგ.

მაგრამ, როგორც კიოდო ცუსინის სააგენტო იუწყება, გაერთიანების მომხრე დემოკრატიული პარტიის ხელმძღვანელობის სეული მგმართელ გფერთოვიტელ სხდომაზე გამოცხადეს, რომ შეუძლებელი გახდა შემდგომი მოლაპარაკება შერწყმის შესახებ. ანალოგიური განცხადება გაკეთა მშვიდობისა და დემოკრატიის პარტიის ხელმძღვანელობამაც.

ანალიზებს რა ორი უდიდესი ოპოზიციური პარტიის გაერთიანების ცდების ჩაფუშვის მიზეზებს, კიოდო ცუსინი აღნიშნავს, რომ განსხვავდება მათი აზრები ეროვნული კრების (პარლამენტის) არჩევნების გამართვის წესის თაობაზე, რომელიც უნდა მოეწყოს მომდინარე წლის მარტაპრილში. გარდა ამისა, როგორც გაზეთი „იომიური" მოწმობს, გაერთიანების მომხრე დემოკრატიულ პარტიასთან შერწყმის წინააღმდეგ გაილაშქრა მშვიდობისა და დემოკრატიის პარტიის ლიდერმა კიმ ტე ჯუნმა, რომელიც აღნიშნავდა სეროზულ იდეოლოგიურ უთანხმოებას ორ ოპოზიციურ პარტიას შორის. მან გადაჭრით თქვა უარი მიებაძა კიმ ენ სამის მაგალითისათვის და გადადგარიყო.

როგორც პოლიტიკურ მომთხოვნელებს მიაჩნიათ, ის გარემობა, რომ ყოველი ოპოზიციური პარტია, ისევე როგორც სხელმწიფოს მეთაურის არჩევნებზე, ცდილ წამოაყენებს პარლამენტის არჩევნებზე თვითონ საკუთარ კანდიდატებს, ძირს უთხრის რეფორმის მოწინააღმდეგეთა წარმატების შანსს. უფრო მეტიც, გათიშვა ოპოზიციის ბანაკში შეიძლება კიდევ უფრო გაღრმავდეს იმასთან დაკავშირებით, რომ გაერთიანების მომხრე დემოკრატიულმა პარტიამ ბოიკოტი განაცხადა, რომ განზრახული მთელი რიგი დეპუტატები მშვიდობისა და დემოკრატის პარტიისაგან.

◆ ეგვიპტე

... ბოფიკაშვილი

გარდაიცვალა 1929 წლიდან სკკ-ს წევრი, პარტიისა და შრომის ვეტერანი შალვა აბრამის ძე ჩოფიკაშვილი.

შ. ჩოფიკაშვილი დაიბადა 1904 წელს ყაზბეგში. ელადიკაკავის გიმნაზიის დამთავრების შემდეგ, 1920 წელს, მოხალისედ ჩაირიცხა წითელ არმიაში. შრომითი სამმოგზაურა დაიწყო ბაკოში, სადაც გაიარა გზა რიგითი ინჟინერიდან მექანიკური ქარხნის დირექტორამდე. სხვადასხვა დროს იყო გროზნოს მანქანათსაშენებელი ქარხნის დირექტორი, რუმინეთის მეტალურგიული გაერთიანების ვიეკ-პრეზიდენტი და რუმინეთ-საბჭოთა კავშირის ნავთობმაგნანათმშენებლობისა და ტრანქტორმშენებლობის საერთო საზოგადოების გენერალური დირექტორი, შემდეგ „მუშაობდა მოსკოვში „ნავთობმბურღავნქანის" ტრესტის მმართველად, ტალინის მანქანათსაშენებელი, სოლოვეთის მძიმე ნავთობმანქანათსაშენებელი ქარხნების დირექტორად. ბოლო პერიოდში მოღვაწეობდა თბილისში. დაჯილდოებული იყო ორი წოდელი დროშის და „საპატიო ნიშნის" ორდენებით, მრავალი მედლით, მათ შორის მედლით „პარტიის რიგგარეშე ყოფნის 50 წელი".

გამოცდილი სპეციალისტის, საქმის ორგანიზატორის შალვა ჩოფიკაშვილის სსოვნა დიდხანს დარჩება მის თანამოსაქმეთა და ახლობელთა გულში.

თბილისის ორკონიკიძის რაიონის პარტიისა და შრომის ვეტერანთა საბჭო; ტაქმეტრიის სპეციალური საკონსტრუქტორო ბიურო.

70 ლოზუნგი
სსრ კავშირის
შეიარაღებული ძალები

დაუვიწყარია მათი სახელი

ფითელი არმიის შექმნისა და განმტკიცების სათავეებთან „მრავალი ქართველი ვაჟკაცი იდგა. მათ ცხოვრებისა და ბრძოლის სახელოვანი გზა განვლეს, თავი გამოიჩინეს უცხოეთის სამხედრო ინტერვენციისა და შინაგანი კონტრრევოლუციის წინააღმდეგ ბრძოლებში, ეროვნულ დარაჯად იდგნენ რევოლუციური მონაპოვრის დაცვის სამსახურში. დიდებული მარადიადგენი არის მოსილი ფიფი სამამულო ომის გმირთა სახელები. ამჯერად ლენინელების ნაწილებზე, ეროვნული ომის გმირთა ... ეს ის პერიოდია, როცა ფაშისტებმა ზოგიერთი უღელტეხილი ხელთ იგდეს და ამიერკავკასიის, კერძოდ საქართველოს დიდი საფრთხე შეექმნა. ამ მძიმე დღეებში კ. ლესელიძე მე-18 არმიის სარდლად დაინიშნა. მისმა შეიარაღებულმა ძალებმა სხვადასხვა ნაწილებმან და შენაერთებმან ერთობლივი ბრძოლით ფაშისტებისაგან გაანთავისუფლეს ნოვოროსიისკი. ამ გამარჯვებას უდიდესი პოლიტიკური და სტრატეგიული მნიშვნელობა ჰქონდა. მაში დიდი წვლილისათვის, მამაცობისა და საზრიანობის გამოჩენისათვის კ. ლესელიძე პირველი ხარისხის სუვოროვის ორდენით დაჯილდოდა.

ნოვოროსიისკთან დამარცხებულმა მტერმა ანაპისა და ტამანის ნახევარკუნძულისაკენ იბრუნა პირი. მას კვალდაკვალ მისდევდა კ. ლესელიძის არმია. 19 სექტემბერს ქართველი მხედარმთავარის უშუალო ხელმძღვანელობით ანაპის თავზეც გამარჯვების დროშა აფრიალდა.

8 ოქტომბერს ჩვენმა ჯარებმა გატეხეს მტრის წინააღმდეგობა და 1943 წლის 9 ოქტომბერს შეძლეს ტამანის ნახევარკუნძულის განთავისუფლება. ამ ზრაბტების აღსანიშნავად კ. ლესელიძეს გენერალ-პოლკოვნიკის წოდება მიენიჭა, და პირველი ხარისხის კუტუზოვის ორდენით დაჯილდოდეს.

1943 წლის ნოემბერში კ. ლესელიძის არმია ტამანიდან გადაიყვანეს უკრაინის პირველ ფრონტზე. ასე შეიქმნა კ. ლესელიძის საბრძოლო ეპოპეა, რომელიც საუკეთესო ფურცელია დიდი სამამულო ომის მატიანეში.

დიდია კ. ლესელიძის დამსახურება კავკასიის დაცვაში. მან დიდად შეუწყო ხელი კავკასიის მისადგომებთან გერმანელ ფაშისტთა განადგურებას და შემდეგ კი ჩვენელი შეუპოვრობით და გამჭრახობით ბრძოლებს დასავლეთისაკენ განაგრძობდა. მისი მეთაურობით წითელი არმიის ნაწილებმა ამ მიმართულებითაც ისახელეს თავი. შემუსრეს მტერი ეტომირისა და ბერდიჩევში.

გენერალ-პოლკოვნიკ კ. ლესელიძის საბრძოლო დამსახურება მაღალი ჯილდოებით აღინიშნა. იგი დაჯილდოდა საბჭოთა კავშირის „ოქროს ვარსკვლავით", ორი ლენინის ორდენით, წითელი დროშის, პირველი ხარისხის სუვოროვის, ბოგდან ხმელნიცისა და კუტუზოვის ორდენებით, წითელი ვარსკვლავის ორი ორდენით და მრავალი მედლით.

კ. ლესელიძემ მე-18 არმიის სარდლობით დაამთავრა თავისი ხანმოკლე, მაგრამ ღრმა შინაარსიანი, სამშობლოს სტატკი ერთგულებით ფაშისტ-ბანდიტ-ოკუპანტებისაგან ... ეს ... ეს ... ეს